Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B** **EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2002/95/EÜ,**

27. jaanuar 2003,

teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes

(EÜT L 37, 13.2.2003, lk 19)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►**M1**	Komisjoni otsus 2005/618/EÜ, 18. august 2005	L 214	65	19.8.2005
►**M2**	Komisjoni otsus 2005/717/EÜ, 13. oktoober 2005	L 271	48	15.10.2005
►**M3**	Komisjoni otsus 2005/747/EÜ, 21. oktoober 2005	L 280	18	25.10.2005
►**M4**	Komisjoni otsus 2006/310/EÜ, 21. aprill 2006	L 115	38	28.4.2006

▼B

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2002/95/EÜ,

27. jaanuar 2003,

teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ([1])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ([2])

võttes arvesse regioonide komitee arvamust, ([3])

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ja võttes arvesse lepituskomisjonis 8. novembril 2002 heakskiidetud ühisteksti ([4])

ning arvestades järgmist:

(1) Ohtlike ainete kasutamise piiramist elektri- ja elektroonikaseadmetes käsitlevate liikmesriikide õigusnormide või haldusmeetmete vahelised erinevused võivad tekitada ühenduses kaubandustõkkeid ja moonutada konkurentsi, mistõttu võib neil olla otsene mõju siseturu rajamisele ja toimimisele. Seetõttu on osutunud vajalikuks liikmesriikide õigusakte selles valdkonnas ühtlustada ja kaasa aidata inimeste tervise kaitsele ning elektri- ja elektroonikaseadmete keskkonnaohutule taaskasutamisele ja kõrvaldamisele.

(2) Euroopa Ülemkogu kinnitas 7.—9. detsembril 2000 Nice'is toimunud kohtumisel nõukogu 4. detsembri 2000. aasta resolutsiooni ettevaatusprintsiibi kohta.

(3) Komisjoni 30. juuli 1996. aasta teatises ühenduse jäätmehoolduskava läbivaatamise kohta rõhutatakse vajadust vähendada ohtlike ainete sisaldust jäätmetes ning osutatakse, et oleks kasulik kehtestada kogu ühendust hõlmavad eeskirjad, mis piiraksid niisuguste ainete kasutamist toodetes ja tootmisprotsessides.

(4) Nõukogu 25. jaanuari 1988. aasta resolutsioonis kaadmiumist tuleneva keskkonnareostuse likvideerimist käsitleva ühenduse tegevusprogrammi kohta ([5]) kutsub komisjon viivitamata välja töötama erimeetmeid selle programmi jaoks. Ka inimeste tervist tuleb kaitsta ja seetõttu tuleks ellu viia üldstrateegia, millega piiratakse eelkõige kaadmiumi kasutamist ja soodustatakse asendusainete uuringuid. Resolutsioonis rõhutatakse, et kaadmiumi kasutamine peaks piirnema juhtudega, kui muid sobivamaid ja ohutumaid võimalusi ei ole.

(5) Kättesaadavad tõendid näitavad, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiivis 2002/96/EÜ elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kohta ([6]) sätestatud elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete kogumist, töötlemist, ringlussevõttu ja kõrvaldamist käsitlevad meetmed on vajalikud jäätmehooldusprobleemide vähendamiseks, mis on seotud asjaomaste raskmetallide ja asjaomaste leegiaeglustitega. Nendele meetmetele vaatamata jõuab ka tulevikus suur osa elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmetest praegustesse jäätmete kõrvaldamise süsteemidesse. Isegi kui elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmeid kogu-

([1]) EÜT C 365 E, 19.12.2000, lk 195 jaEÜT C 240 E, 28.8.2001, lk 303.
([2]) EÜT C 116, 20.4.2001, lk 38.
([3]) EÜT C 148, 18.5.2001, lk 1.
([4]) Euroopa Parlamendi 15. mai 2001. aasta arvamus (EÜT C 34, 7.2.2002, lk 109), nõukogu 4. detsembri 2001. aasta ühine seisukoht (EÜT C 90 E, 16.4.2002, lk 12) ja Euroopa Parlamendi 10. aprilli 2002. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 18. detsembri 2002. aasta otsus ja nõukogu 16. detsembri 2002. aasta otsus.
([5]) EÜT C 30, 4.2.1988, lk 1.
([6]) Vt ELT L 37, 13.2.2003, lk 24.

▼B

takse eraldi ja võetakse ringlusprotsessi, võivad nendes sisalduvad elavhõbe, kaadmium, plii, kroom(VI), PBB- ja PBDE-ühendid ohustada tervist ja keskkonda.

(6) Arvestades tehnilist ja majanduslikku teostatavust, on kõige tõhusam viis tagada nende ainetega seotud tervise- ja keskkonnariskide olulist vähendamist, millega võib saavutada kaitse soovitud taset ühenduses, nende ainete asendamine elektri- ja elektroonikaseadmetes ohutute või ohutumate materjalidega. Nende ohtlike ainete kasutamise piiramine suurendab tõenäoliselt elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete ringlussevõtu võimalusi ja majanduslikku tasuvust ning vähendab negatiivset mõju taaskasutusettevõtete töötajate tervisele.

(7) Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad aineid on teaduslikult põhjalikult uuritud ja hinnatud ning ühenduse ja siseriiklikul tasandil on nende suhtes eri meetmeid rakendatud.

(8) Käesolevas direktiivis ettenähtud meetmetes on arvesse võetud olemasolevaid rahvusvahelisi juhiseid ja soovitusi ning nende aluseks on hinnang, mis põhineb olemasoleval teaduslikul ja tehnilisel teabel. Need meetmed on vajalikud inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse soovitud taseme saavutamiseks, arvestades ohte, mida meetmete puudumine ühenduses tõenäoliselt põhjustaks. Need meetmed tuleks korduvalt läbi vaadata ja vajaduse korral kohandada, võttes arvesse olemasolevaid tehnilisi ja teaduslikke andmeid.

(9) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada, ilma et see piiraks ühenduse ohutus- ja tervishoiunõudeid käsitlevate õigusaktide ja ühenduse jäätmehooldust käsitlevate eriõigusaktide, eelkõige teatavaid ohtlikke aineid sisaldavate patareisid ja akusid käsitleva nõukogu 18. märtsi 1991. aasta direktiivi 91/157/EMÜ ([1]) kohaldamist.

(10) Tuleks arvesse võtta selliste elektri- ja elektroonikaseadmete tehnilist arengut, mis ei sisalda raskmetalle, PBDE- ja PBB-ühendeid. Niipea kui teaduslikud tõendid on kättesaadavad ja võttes arvesse ettevaatusprintsiipi, tuleks uurida muude ohtlike ainete keelamist ja nende asendamist keskkonnasõbralikumate võimalustega, mis tagavad vähemalt sama tasemega tarbijakaitse.

(11) Tuleks lubada erandeid asendamisnõudest, kui asendamine ei ole teaduslikult ja tehniliselt võimalik või asendamise negatiivne keskkonna- või tervisemõju on suurema kui sellest inimeste tervisele ja keskkonnale tekkiv kasu. Ohtlike ainete asendamist elektri- ja elektroonikaseadmetes tuleb alati teha viisil, mis on kooskõlas elektri- ja elektroonikaseadmete kasutajate tervise- ja ohutusnõuetega.

(12) Kuna toodete korduskasutamine, taasvarustamine ja eluea pikendamine on kasulik, peavad varuosad olema kättesaadavad.

(13) Komisjon peaks kooskõlas komiteemenetlusega kohandama ohtlike ainete kasutuselt kõrvaldamise ja keelamisega seotud nõudeid teadusliku ja tehnilise arenguga.

(14) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta direktiivile 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused, ([2])

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

([1]) EÜT L 78, 26.3.1991, lk 38. Direktiivi on muudetud komisjoni direktiiviga 98/101/EÜ (EÜT L 1, 5.1.1999, lk 1).
([2]) EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼B

Artikkel 1

Eesmärgid

Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide õigusakte, millega reguleeritakse ohtlike ainete kasutamise piiramist elektri- ja elektroonikaseadmetes, ja kaasa aidata inimeste tervise kaitsele ning elektri- ja elektroonikaseadmete keskkonnaohutule taaskasutamisele ja kõrvaldamisele.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Ilma et see piiraks artikli 6 kohaldamist, kohaldatakse käesolevat direktiivi elektri- ja elektroonikaseadmete suhtes, mis kuuluvad direktiivi nr 2002/96/EÜ IA lisas nimetatud kategooriatesse 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ja 10, ning elektripirnide ja kodumajapidamiste valgustite suhtes.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse, ilma et see piiraks ühenduse ohutus- ja tervishoiunõudeid käsitlevate õigusaktide ja ühenduse jäätmehooldust käsitlevate eriõigusaktide kohaldamist.

3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata elektri- ja elektroonikaseadmete remondiks ettenähtud varuosade ja elektri- ja elektroonikaseadmete korduskasutamise suhtes, mis on turule viidud enne 1. juulit 2006.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *elektri- ja elektroonikaseadmed* — seadmed, mis nõuetekohaseks toimimiseks vajavad elektrivoolu või elektromagnetvälja, ja seadmed, mida kasutatakse nimetatud voolu ja väljade tootmiseks, ülekandmiseks ja mõõtmiseks ning mis kuuluvad direktiivi 2002/96/EÜ IA lisas loetletud kategooriatesse ning on kavandatud kasutamiseks kuni 1 000 V vahelduvvooluga ja 1 500 V alalisvooluga;

b) *tootja* — isik, kes müügiviisist olenemata, sealhulgas müük sidevahendite abil kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 1997. aasta direktiiviga 97/7/EÜ (tarbijakaitse kohta sidevahendi abil sõlmitud lepingute korral) ([1]):

   i) valmistab ja müüb oma kaubamärgiga elektri- ja elektroonikaseadmeid;

   ii) müüb muude tarnijate toodetud seadmeid oma kaubamärgiga all edasi, kuid edasimüüjat ei loeta tootjaks, kui tootja kaubamärk esineb seadmel alapunkti i kohaselt või

   iii) impordib või ekspordib elektri- ja elektroonikaseadmeid liikmesriiki kaubanduslikel alustel.

Isikut, kes üksnes rahastab rahastamislepingu alusel, ei loeta tootjaks, kui ta ei tegutse ka tootjana alapunktide i–iii kohaselt.

Artikkel 4

Vältimine

1. Liikmesriigid tagavad, et alates 1. juulist 2006 turule viidud uued elektri- ja elektroonikaseadmed ei sisalda pliid, elavhõbedat, kaadmiumi, kuuevalentset kroomi, polübroomitud bifenüüle (PBB) ega polübroomitud difenüüleetreid (PBDE). Siseriiklikud meetmed, millega piiratakse või keelatakse nende ainete kasutamine elektri- ja elektroonikaseadmetes ja mis võeti vastu kooskõlas ühenduse õigusaktidega enne käesoleva direktiivi vastuvõtmist, võivad kehtima jääda 1. juulini 2006.

2. Lõiget 1 ei kohaldata lisas loetletud kasutamisviiside suhtes.

([1]) EÜT L 144, 4.6.1997, lk 19. Direktiivi on muudetud direktiiviga 2002/65/EÜ (EÜT L 271, 9.10.2002, lk 16).

▼B

3. Komisjoni ettepaneku põhjal teevad Euroopa Parlament ja nõukogu niipea, kui teaduslikud tõendid on kättesaadavad ja kooskõlas kuuendas keskkonnaalases tegevusprogrammis sätestatud kemikaalipoliitika põhimõtetega, otsuse muude ohtlike ainete keelamise kohta ja nende asendamise kohta keskkonnasõbralikumate alternatiividega, mis tagavad tarbijatele vähemalt samal tasemel kaitse.

Artikkel 5

Kohandamine teaduse ja tehnika arenguga

1. Kõik muudatused, mis on vaja teha lisa kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga järgmiste toimingute tegemiseks, võetakse vastu artikli 7 lõikes 2 sätestatud korras:

a) vajaduse korral artikli 4 lõikes 1 nimetatud ainete maksimaalse lubatava sisalduse kindlaksmääramine elektri- ja elektroonikaseadmete konkreetsetes materjalides ja komponentides;

b) teatavate elektri- ja elektroonikaseadmete materjalide ja komponentide väljajätmine artikli 4 lõike 1 kohaldamisalast, kui nende kõrvaldamine või asendamine konstruktsioonimuutuste või materjalide ja komponentidega, mis ei nõua selles nimetatud materjalide või ainete kasutamist, on tehniliselt või teaduslikult võimatu või kui asendamise negatiivne mõju keskkonnale, tervisele ja/või tarbijaohutusele on tõenäoliselt suurem kui sellest keskkonnale, tervisele ja tarbijaohutusele tekkiv kasu;

c) iga lisas nimetatud erandi läbivaatus iga nelja aasta tagant või nelja aasta möödumisel punkti lisamisest loetelusse, mille eesmärk on kaaluda elektri- ja elektroonikaseadmete materjalide ja komponentide väljajätmist lisast, kui kõrvaldamine või asendamine konstruktsioonimuutuste või materjalide ja komponentidega, mis ei nõua artikli 4 lõikes 1 nimetatud materjalide või ainete kasutamist, on tehniliselt või teaduslikult võimatu või kui asendamise negatiivne mõju keskkonnale, tervisele ja/või tarbijaohutusele on tõenäoliselt suurem kui sellest keskkonnale, tervisele ja tarbijaohutusele tekkiv kasu.

2. Enne lisa muutmist lõike 1 kohaselt konsulteerib komisjon teiste hulgas elektri- ja elektroonikaseadmete tootjate, ringlussevõtjate, töötlemisega tegelevate ettevõtjate, keskkonnaorganisatsioonide ning töövõtjate ja tarbijaühingutega. Märkused edastatakse artikli 7 lõikes 1 nimetatud komiteele. Komisjon koostab saadud teabe kohta aruande.

Artikkel 6

Läbivaatamine

Enne 13. veebruari 2005 vaatab komisjon käesoleva direktiiviga ettenähtud meetmed läbi, et vajaduse korral arvesse võtta uusi teaduslikke tõendeid.

Eelkõige esitab komisjon selleks kuupäevaks ettepanekud direktiivi 2002/96/EÜ IA lisa kategooriatesse 8 ja 9 kuuluvate seadmete lisamiseks käesoleva direktiivi reguleerimisalasse.

Komisjon uurib teaduslike andmete alusel ja võttes arvesse ettevaatuspõhimõtet samuti vajadust kohandada artikli 4 lõikes 1 nimetatud loetelu ning esitab vajaduse korral muutmisettepanekud Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

▼B

Läbivaatuse ajal pööratakse erilist tähelepanu muude elektri- ja elektroonikaseadmetes kasutatavate ohtlike ainete mõjudele keskkonnale ja inimeste tervisele. Komisjon uurib niisuguste ainete ja materjalide asendamise tasuvust ning saadab vajaduse korral artikli 4 kohaldamisala laiendamisega seotud ettepanekud Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 7

Komitee

1. Komisjoni abistab nõukogu direktiivi 75/442/EMÜ ([1]) artikli 18 alusel loodud komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse sama otsuse artiklit 8.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 8

Sanktsioonid

Liikmesriigid määravad kindlaks sanktsioonid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastuvõetud siseriiklike sätete rikkumise puhul. Kehtestatavad karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 9

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid enne 13. augusti 2004. Nad teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile kõik käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud õigus- ja haldusnormid.

Artikkel 10

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 11

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

([1]) EÜT L 194, 25.7.1975, lk 39.

▼B

LISA

▼M2

Plii, elavhõbeda, kaadmiumi, kuuevalentse kroomi, polübroomitud bifenüülide (PBB) või polübroomitud difenüüleetrite (PBDE) kasutusviisid, mille puhul võib teha erandi artikli 4 lõike 1 nõudmistest

▼B

1. Elavhõbe kompaktlampides kuni 5 mg lambi kohta.
2. Elavhõbe üldkasutatavates sirgetes luminofoorlampides, milles on järgmisi aineid alla:

— halofosfaati	10 mg
— trifosfaati tavalise elueaga	5 mg
— trifosfaati pika elueaga	8 mg.

3. Elavhõbe eriotstarbelistes sirgetes luminofoorlampides.
4. Elavhõbe muudes käesolevas lisas eraldi nimetamata lampides.
5. Plii elektronkiiretoru klaasis, elektroonilistes komponentides ja luminestsentslampides.
6. Plii legeeriva elemendina terases, mis sisaldab kuni 0,35 massiprotsenti pliid, alumiiniumis, mis sisaldab kuni 0,4 massiprotsenti pliid, ja vasesulamina, mis sisaldab kuni 4 massiprotsenti pliid.

▼M3

7. — Plii kõrge sulamistemperatuuriga joodises (nt pliisulamid, mis sisaldavad pliid 85 % massist või üle selle),
   — plii serverite, salvestiste ja salvestimaatriksite ning kommuteerimiseks, signaalimiseks, edastamiseks ettenähtud võrgu infrastruktuuri seadmete ja telekommunikatsioonivõrgu haldamisseadmete joodises,
   — plii elektroonilistes keraamilistes osades (nt piesoelektroonilistes seadmetes).
8. Kaadmium ja selle ühendid elektrikontaktides ning kaadmiumiga katmine, välja arvatud direktiiviga 91/338/EMÜ (millega muudetakse direktiivi 76/769/EMÜ ([1]) ohtlike ainete ja valmististe turustamise ja kasutamise piiramise kohta) ([2]) keelatud otstarbel.

▼B

9. Kuuevalentne kroom absorptsioonikülmiku süsinikterasest jahutussüsteemi korrosioonitõrjevahendina.

▼M2

9a 10-BDE polümeersetes kasutusviisides.

9b Plii pliist/pronksist laagriliudades ja puksides.

▼B

10. Komisjon hindab artikli 7 lõike 2 punktis b ettenähtud menetluse raames järgmiste ainete ja seadmete kasutamist:
    — dekabromodifenüüleetrid,
    — elavhõbe eriotstarbelistes sirgetes luminofoorlampides.
    — plii serverite, salvestite ja salvestimaatriksite ning kommuteerimiseks, signaalimiseks, edastamiseks mõeldud võrgu infrastruktuuri seadmete ja telekommunikatsioonivõrgu haldamisseadmete joodises (seoses sellele erandile konkreetse tähtaja kehtestamisega) ja
    — elektripirnid,

    esmatähtsa küsimusena, et võimalikult kiiresti kindlaks teha, kas neid punkte vastavalt muuta.

▼M3

11. Plii pin-ühendus süsteemides.
12. Plii soojust juhtiva mooduli vooluringi kattematerjalina.
13. Plii ja kaadmium optilises ja filterklaasis.

([1]) EÜT L 262, 27.9.1976, lk 201.
([2]) EÜT L 186, 12.7.1991, lk 59.

▼**M3**

14. Plii üle kahe elemendi sisaldava joodise koostises pin ühenduskontaktide ja mikroprotsessorite pakkimiste vahel ühenduseks, kusjuures pliisisaldus on üle 80 % ja vähem kui 85 % segu kaalust.

15. Plii joodise koostises, millega luuakse elektriühendus pooljuhi viigu ja voolukandja vahel integreeritud Flip Chip lülituste pakkimiste sees.

▼**M4**

16. Plii silikaadiga kaetud sisepinnaga silindrilistes hõõglampides.

17. Pliihalogeniidid kiirgusainetena suure valgustugevusega lahenduslampides (HID), mida kasutatakse professionaalses reprograafias.

18. Plii aktivaatorina lahenduslampide fluorestseeruvas pulbris (kuni 1 massiprotsent pliid) lampide puhul, mida kasutatakse solaariumilampidena ja mis sisaldavad selliseid fosfoore nagu BSP ($BaSi_2O_5$:Pb), samuti lampide puhul, mida kasutatakse erilampidena diasomenetlusel, reprograafias, litograafias, putukapüünistes, fotokeemilistes ja konserveerimisprotsessides ja mis sisaldavad selliseid fosfoore nagu SMS ($(Sr,Ba)_2MgSi_2O_7$:Pb).

19. Plii koos ühenditega PbBiSn-Hg ja PbInSn-Hg põhiamalgaamina eriühendites ja koos ühendiga PbSn-Hg lisaamalgaamina väga kompaktsetes säästulampides (ESL).

20. Pliioksiid vedelkristallekraanides (LCD) kasutatavate lamedate luminestsentslampide esi- ja tagakülje põhimike sidumiseks kasutatavas klaasis.

▼**M1**

Vastavalt artikli 5 lõike 1 punktile a võib plii, elavhõbeda, kuuevalentse kroomi, polübroomitud bifenüülide (PBB) ja polübroomitud difenüüleetrite (PBDE) maksimaalne sisaldus homogeenses materjalis olla 0,1 massiprotsenti ning kaadmiumi maksimaalne sisaldus 0,01 massiprotsenti.